

ब्रह्मलोकंगतानामेवज्ञानंभवतीतिकेषांचिन्निर्बंधःकृतयुगादावेवज्ञानंभवतिनकलावित्यपिकेचित्तान्निराचष्टे त्रयोदशीति देशकालापेक्षाचित्तशुद्धिर्नपुरुषयत्नसाध्येत्याक्षेपोवदिप्रोक्तपूर्वार्धेन नत्रेतादौ सधर्मःसकलुषसमयेनापिभूरादिषट्केनोपातालेषुसप्तस्वपितुकृतयुगेसत्यलोकेचसोस्ति तस्माद्यासर्वसिद्धातिथिरियमपिनस्वाप्तयेतीवशस्तानोवालोकास्तपोताइतिमखतपसीश्रेयसेनात्मचर्चा उत्तरार्धे तु केशीअग्निर्वायुःसूर्यश्चकेशिनइतिवैदिकप्रसिद्धेरग्यादिवदसंगआत्मा त्रयोदशसंख्यानिदर्शोद्रियाणिबुद्धिमनोहंकाराख्यानि अहःशब्दोत्रक्रतुवाच्यपिलक्षणयाविषयेंद्रियसंबंधरूपभोगाख्येयज्ञेवर्तते अ संगस्याप्यात्मनोबुद्ध्यादिसंगात्ध्यायतीवलेलायतीवेत्यादिश्रुतेःसंगित्वमिवभाति अतोबुद्ध्यादयःशोधनीयाएव नतूदासीत नतस्यप्राणाउत्क्रामंत्यत्रैवसमवनीयंतेतदिदमप्येतर्हियएवंवेदाहंब्रह्मास्मीतिश्रुत्य वष्टभेनइहैवदेशेकालेचमुक्तिरस्तीतिभावः यतःअतिच्छंदांसिछादकमज्ञानमतिक्रान्तानिधर्मादीनिद्वादश त्रयोदशादीनित्रयोदशानांबुद्ध्यादीनांआदीनिअदनशीलानि धर्मादिबलादुत्पन्नेज्ञानेबुद्ध्याद

बंघुवाच त्रयोदशीतिथिरुक्ताप्रशस्तात्रयोदशद्वीपवतीमहीच॥ लोमशउवाच एतावदुक्ताविररामवंदीश्लोकस्यार्थव्याजहाराष्टवक्रः॥ अष्टा वक्रउवाच त्रयोदशाहानिससारकेशीत्रयोदशादीन्यतिच्छंदांसिचाहुः॥ २० ॥ ततोमहानुदतिष्ठन्निनादस्तूष्णींभूतंसूतपुत्रंनिशम्य॥ अधोमुखंध्यानप रंतदानीमष्टावक्रंचाप्युदीर्यतमेव॥ २१ ॥ तस्मिंस्तथासंकुलेवर्तमानेस्फीतेयज्ञेजनकस्योतराज्ञः॥ अष्टावक्रंपूजयंतोभ्युपेयुर्विप्राःसर्वेप्रांजलयःप्रतीताः॥ २२ ॥ अष्टावक्रउवाच अनेनैवब्राह्मणाःशुश्रुवांसोवादेजित्वासलिलेमज्जिताःप्राक्॥ तानेवधर्मानयमद्यवंदीप्राप्नोतुगृह्याशुनिमज्जयैनं॥ २३ ॥ बंघुवाच अहंपुत्रोवरुणस्योतराज्ञस्तत्राससत्रंद्वादशवार्षिकंवै॥ सत्रेणतेजनकतुल्यकालंतदर्थतेप्रहितामेद्विजाभ्याः॥ २४ ॥ तेतुसर्वेवरुणस्योतयज्ञंद्रष्टुं गताइमआयांतिभूयः॥ अष्टावक्रंपूजयेपूजनीयंस्यहेतोर्जनितारंसमेष्ये॥ २५ ॥

योनिवर्ततइत्यर्थः तेषुबुद्ध्यादिषुनिवृत्तेषुब्रह्माद्वैतंकथयितुमागतोस्मीतिप्राक्प्रतिज्ञातंतदिहस्वयमेवप्रकाशतइत्युक्तमितिभावः एतर्ह्यत्रैवदेवाइवमुनिमनुजायांतिसर्वात्म्यमित्याद्युक्तेःसाहंमनोधीस्वदशकमनुय न्निवाय्वर्कतुल्यः संगीवासंग्यपिस्यान्निदशगणमदंत्येवधर्मादयस्तेयेतिच्छंदोभिधानास्तिमिरमतिगताएवमद्वैतसिद्धिः तदयंसंगहः तत्त्वंधीःसाक्षिसाक्ष्येश्रुतिषुकृतिपरोस्यत्रकर्तापिसोत्तापंचानांषष्ठमेतत्स्व मथसमतिकैस्तैःकरोत्यष्टमोन्यः सोहंसाक्षीततोन्येगुणमयमखिलंचिन्मयास्तेसदुःखाचित्स्यात्तदुःखीतरासाशमयुगिहचिदद्वैतभागष्टवक्रः १३ यंधविस्तरभयादुदाहृतोपक्रमाननुगुण्यात्कृष्टत्वात्प्रयोजन वदर्थापर्यवसायित्वाच्छटीकांतरोक्ताअर्थानेहप्रदर्शिताः॥ २० ॥ सूतपुत्रंशोभनःऊतःपटस्तद्व्यकृतिविकृत्यात्मैकस्तंतुभिरोतुभिश्चप्रोतत्वात् ऊतःक्रतुरपि सूतःशोभनयज्ञोवरुणस्तस्यपुत्रं सइतंतुंसविजानात्यो तुमितिमंत्रवर्णात्तत्वाद्यात्मकस्यक्रतोर्ह्यशब्दवाच्यत्वं उदीर्यंतउदीर्यमाणस्तूयमानमित्यर्थः॥ २१ ॥ २२ ॥ शुश्रुवांसःपंडिताः॥ २३ ॥ २४ ॥ जनितारंवरुणं॥ २५ ॥